INFORME SOBRE EL SECTOR DE LA SALUT A SABADELL

2021

Ajuntament de Sabadell

INFORME SOBRE EL SECTOR DE LA SALUT A SABADELL

El context: el sector de la salut a Catalunya 2
El sistema sanitari públic 2
El sistema sanitari privat 2
La despesa sanitària a Catalunya 3
El sector de la salut a Sabadell 3
L'economia informal de les cures 6
La formació reglada en el sector sanitari i de les cures 6
Annex 1. Centres sanitaris públics a Sabadell 8

El context: el sector de la salut a Catalunya

El sistema sanitari públic[1]

El sistema sanitari públic de Catalunya està format per totes les entitats que presten serveis de diversa tipologia en l'àmbit de la salut i és on exerceixen la seva activitat professional la majoria dels metges en actiu.

El Sistema Sanitari Català, el SISCAT, integra en una sola xarxa d'utilització pública tots els recursos sanitaris amb diversitat d'entitats proveïdores i fórmules de gestió, i ofereix diversos àmbits de treball als professionals mèdics:

- Àmbit d'Atenció Primària
- Àmbit d'Atenció Hospitalària
- Àmbit Sociosanitari
- Àmbit de la Salut Mental

El SISCAT està integrat per centres hospitalaris, equips d'atenció primària, centres sociosanitaris, centres de salut mental, recursos de transport sanitari urgent i altres serveis sanitaris.

Un total de 68 centres hospitalaris, 434 equips d'atenció primària, 102 centres sociosanitaris, 40 centres de salut mental, 428 ambulàncies de suport vital bàsic i avançat (SVB i SVA) i 4 helicòpters medicalitzats del Sistema d'Emergències Mèdiques, així com més de 900 ambulàncies de transport sanitari no urgent (rehabilitació, diàlisi, etc.).

Aquests dispositius assistencials estan gestionats per entitats de titularitat pública, com és el cas de l'Institut Català de la Salut, però també per consorcis, fundacions i entitats privades amb les quals el Servei Català de la Salut (CatSalut) estableix un concert per la prestació de serveis assistencials.

El sistema sanitari privat[2]

La medicina privada és l'exercici de l'activitat professional per compte propi, ja sigui en una consulta mèdica privada o formant part del quadre mèdic de mútues o companyies asseguradores privades.

L'activitat privada és una opció de feina per als metges que volen desenvolupar l'activitat professional en aquest àmbit, ja sigui de manera principal o com a complement a l'exercici de la medicina pública.

---

[1] *Font: Col·legi de Metges de Barcelona (https://www.comb.cat/ca/serveis/sspublic/)*
[2] *Font: Col·legi de Metges de Barcelona (https://www.comb.cat/ca/serveis/medicina-privada)*

La despesa sanitària a Catalunya

Dos dels indicadors més utilitzats a l'hora de fer comparacions internacionals són, d'una banda, la despesa sanitària sobre el producte interior brut (PIB), i de l'altra, la despesa sanitària per càpita en dòlars segons paritat del poder de compra (PPC).

Aquest darrer indicador s'empra per igualar el nivell dels preus entre països. Així, si les despeses de dos països expressades en monedes nacionals es converteixen a PPC, les xifres resultants es mostren en el mateix nivell de preus i la mateixa moneda, cosa que permetrà una comparació significativa dels volums.

Les darreres dades disponibles de despesa dels països de l'OCDE i de Catalunya corresponen a l'any 2019 i 2018 respectivament (actualitzades el juny de 2020).

A Catalunya, l'any 2018 la despesa sanitària corrent pública, privada i total sobre el PIB amb criteri del sistema de comptes de salut (SHA, per les sigles en anglès) va ser d'un 5,3%, un 2,5% i un 7,8%, respectivament, mentre que en termes per càpita, la despesa sanitària corrent pública, privada i total es va situar en 2.148,7 $; 1.002,1 $ i 3.150,8 $ en PPC, respectivament[3].

El sector de la salut a Sabadell

Si comencem pel sistema sanitari integral d'utilització pública, Sabadell disposa d'una xarxa consolidada de centres (ordenats per tipus[4]): 1 hospital, 2 centres amb atenció continuada, 15 centres amb atenció primària, 7 centres de salut mental, 5 centres sociosanitaris i 69 farmàcies. A més, també disposa de dues entitats del sector públic adscrites al CatSalut amb seu al municipi (Sabadell Gent Gran Centre de Serveis, SA i el Consorci de la Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell)[5] (vegeu l'annex 1).

El sector privat també té un pes important en l'àmbit sanitari i de les cures. D'entrada, hi ha 101 empreses mercantils (societats anònimes i societats limitades) amb seu fiscal a la ciutat (dades referides al 2018)[6]. Per nombre, la meitat es dediquen a l'odontologia (31 empreses) o a d'altres activitats sanitàries (21), les que no queden classificades en cap dels altres tipus (dedicades, sobretot, a la fisioteràpia, medicina de l'esport i rehabilitació). A continuació, hi les empreses de medicina especialitzada (15) i les

[3] *Font: Generalitat de Catalunya*

[4] *Centres del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT) (Font: Servei Català de la Salut, cercador de centres sanitaris)*

[5] *Font: Entitats del sector públic adscrites al CatSalut*

[6] *Font: Observatori de l'Economia Local de Sabadell (2020), Estructura Empresarial de Sabadell 2018, Ajuntament de Sabadell. Aquesta publicació es basa en la informació aportada per les empreses al registre mercantil.*

residències de gent gran (12). Totes els altres tipus sumen 21 empreses (vegeu la taula següent).

En canvi, com es pot constatar a la mateixa taula, el volum de treballadors no segueix el mateix ordre que el nombre d'empreses de cada tipus. En total, les 101 empreses sumen 1.078 treballadors, amb una mitjana d'uns 10 treballadors per empresa. Però es distribueixen de manera molt desigual: el subsector dedicat a la gent gran (residències i centres de dia) suma un terç del total (354 treballadors) i el dedicat a la gent discapacitada un quart (262). Aquí cal destacar dues empreses: *Empleo para la integración de discapacitados SL*, amb 256 treballadors, i *Sabadell Gent Gran Centre de Serveis SA*, amb 92. A continuació, hi ha un parell de residències i un parell de centres de rehabilitació que tenen cada un entre 40 i 50 treballadors.

Nombre i personal de les empreses amb seu fiscal a Sabadell, per tipus d'activitat (2018)

Tipus d'activitat	Nombre	Personal
Odontologia	31	130
Altres activitats sanitàries	21	153
Medicina especialitzada	15	65
Residències de gent gran	12	250
Medicina general	7	43
Treball domèstic	4	12
Assistència a establiments residencials	3	22
Atenció diürna d'infants	1	4
Assistència a establiments residencials amb cures	2	17
Serveis socials sense allotjament a persones amb discapacitat	2	262
Serveis socials sense allotjament a gent grans	1	92
Serveis socials amb allotjament a persones amb discapacitat psíquica, malaltia mental i drogodependència	1	10
Altres serveis socials sense allotjament	1	18
TOTAL	**101**	**1.078**

Nota: l'activitat es defineix pel Codi Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE)
Font: Observatori de l'Economia Local de Sabadell.

Finalment, es disposa d'informació sobre el volum de facturació: les 9 primeres empreses del sector sanitari facturen 22,4 M €[7]. En destaquen *Empleo para la integración de discapacitados SL* (4 M €), *Centro de Medicina Correctiva SL* (3,9 M €) i *Sabadell Gent Gran Centre de Serveis SA* (3,8 M €), que sumen la meitat de la facturació.

D'una altra banda, es disposa de la informació del cens d'activitats de l'Ajuntament de Sabadell, que recull totes les activitats a locals de la ciutat i de les quals es té constància. En aquest cens hi consten 576 casos del sector sanitari i de les cures. D'aquests, en un 77 % (446 casos) el titular és una persona física empadronada al municipi o bé una persona jurídica amb seu al municipi, mentre que en l'altre 23 % (130 casos) en un altre municipi (generalment, de la mateixa comarca o bé a Barcelona).

Els establiments censats es dediquen a diverses activitats sanitàries: un 27 % a d'altres activitats, un 24 % a alguna especialitat mèdica, el 18 % a l'odontologia i el 10 % a la medicina general. Aquests quatre tipus sumen el 80 % dels casos. Cal dir que les "altres activitats" comprenen sobretot centres dedicats a la psicologia, la fisioteràpia i la pseudociència (de vegades, de manera combinada). La resta d'establiments són residències i centres de dia (serveis socials amb o sense allotjament), hospitals i clíniques, i escoles bressol (vegeu la taula següent).

Nombre d'activitats econòmiques sanitàries, per tipus (2021)

Tipus d'activitat	Nombre	%
Altres activitats sanitàries	155	27
Medicina especialitzada	137	24
Odontologia	101	18
Medicina general	55	10
Atenció diürna d'infants	35	6
Serveis socials sense allotjament a persones grans	28	5
Serveis socials amb allotjament a persones grans	27	5
Hospitalària	9	1,6
Serveis socials amb allotjament	9	1,6
Serveis socials sense allotjament a persones amb discapacitat	9	1,6
Serveis socials amb allotjament a persones amb discapacitat psíquica, malalts mentals i drogodependents	8	1,4
Altres serveis socials sense allotjament	**3**	0,5
TOTAL	**576**	**100**

Font: Ajuntament de Sabadell

La taula anterior mostra que en el sector sanitari hi ha un gran nombre de centres, però amb una dimensió reduïda, amb una activitat per compte propi dels professionals. Per exemple, en les categories de medicina especialitzada (podologia, oftalmologia,

[7] *En aquest grup hi ha les empreses del sector de les cures, que es classifiquen en les activitats econòmiques següents: sanitàries, de serveis socials amb allotjament i de serveis socials sense allotjament. Corresponen als codis 86, 87 i 88 de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE), de manera respectiva.*

fisioteràpia, psicologia, etc.), odontologia, medicina general i altres activitats. En canvi, en les activitats hospitalàries i de serveis socials s'hi troben establiments mitjans i grans. En aquest àmbit també s'hi concentra el sector públic (hospitals, centres d'assistència primària, casals de gent gran i escoles bressol).

En un altre ordre de coses, les activitats sanitàries es concentren al districte 1 (60 % del total), seguit del districte 2 a molta distància (14 %). Per barris, el centre concentra la meitat d'activitats (50 %) i la Creu Alta el 13 %. La resta de districtes i barris tenen una porció testimonial. Aquesta distribució fa palès que el centre és el barri on hi ha el gruix de l'activitat de serveis de la ciutat, no només sanitaris.

L'economia informal de les cures

Val la pena fer un apunt sobre l'economia informal de les cures, un sector que queda fora del mercat regulat. Ens referim a les tasques de cuidar infants, gent gran, persones dependents o persones que no tinguin una autonomia suficient per valdre's per si mateixes. Tradicionalment, són feines que han exercit i exerceixen les dones (sobretot familiars), a l'àmbit domèstic i sense cap remuneració. Una part d'aquestes feines s'ha mercantilitzat. En l'economia formal, les escoles bressol, les residències i els centres de dia en són un bon exemple. Segueix sent un àmbit feminitzat: hi ha un 78 % de dones en les branques d'activitat sanitària, de serveis socials i de serveis personals (segons les dades de l'Enquesta de Població Activa, INE).

Però s'han de destacar les feines informals, exercides també per dones, amb unes condicions laborals precàries i inestables, que avui en dia tenen una presència alta de llatinoamericanes[8]. Per definició, aquestes feines no cotitzen a la seguretat social i per tant difícilment consten en els càlculs de l'activitat econòmica. Per això, no s'ha trobat una estimació del volum de persones que hi treballen o del volum de facturació.

La formació reglada en el sector sanitari i de les cures

A Sabadell s'imparteixen estudis de formació professional i també universitaris del sector sanitari i de les cures. La formació professional reglada (graus mitjà i superior) es reparteix entre quatre centres[9]. En conjunt, s'ofereixen 12 cicles formatius diferents, de l'àmbit sanitari i també dels serveis socioculturals i a la comunitat. L'oferta és més alta en els de cures auxiliars d'infermeria (grau mitjà), atenció a persones dependents (grau mitjà), emergències sanitàries (grau mitjà) i educació infantil (grau superior), que s'imparteixen a més d'un centre. Aquests tres estudis sumen la meitat dels estudiants i dels graduats a Sabadell dels àmbits sanitari i de serveis socioculturals. L'altra meitat dels estudiants i dels graduats es distribueix entre els altres 8 cicles. Val a dir que són estudis molt feminitzats, com passa en tot el sector: un 75 % dels estudiants i un 80% dels graduats són dones. Només hi ha dos cicles amb una presència significativament menor: emergències sanitàries (un 33% de dones i un 50 % de graduades) i salut

[8] *Garrell; Bertran (2021), Situació laboral de la població estrangera de Catalunya, Informe 2020, L'ocupació estrangera en el treball de cures. Barcelona: Comissions Obreres, pàgina 60.*
[9] *Es tracta dels instituts Castellarnau, Ribot i Serra (públics), Jaume Viladoms (concertat) i de l'escola Núria Vilella (privada).*

ambiental (un 61 % de dones i un 50 % de graduades). Com a contrast, del conjunt d'estudiants i graduats de tots els cicles formatius impartits a Sabadell, les dones són el 44 % (curs 2019-2020)[10] (vegeu la taula següent). Finalment, s'ha de remarcar que les diferències anteriors entre els percentatges de dones estudiants i dones graduades sempre és favorable a les segones. És a dir, les dones tenen més èxit escolar que els homes, una diferència sistemàtica i persistent.

Nombre d'alumnes matriculats als cicles sanitaris i de serveis socioculturals impartits a Sabadell (curs 2019-2020)

Cicle formatiu de formació professional	*Alumnes*	*% dones*
Cures auxiliars d'infermeria	201	80
Atenció a persones en situació de dependència	169	86
Emergències sanitàries	160	33
Educació infantil	148	93
Farmàcia i parafarmàcia	129	86
Imatge per al diagnòstic i medicina nuclear	119	72
Laboratori clínic i biomèdic	119	73
Integració social	61	80
Dietètica	54	74
Audiologia protètica	51	82
Salut Ambiental	43	61
Animació sociocultural i turística	38	71
TOTAL	**1.292**	**75**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Educació

Pel que fa als estudis universitaris, la Facultat de Medicina de la UAB disposa d'una unitat docent al Parc Taulí, on s'imparteixen classes de Medicina de 3r a 6è curs, amb 212 alumnes de mitjana durant els darrers 10 anys i 251 alumnes durant el curs 2020-21[11]. Aquest grau també té unitats docents en altres hospitals, per als mateixos cursos (Vall d'Hebron, Sant Pau, Germans Trias i Pujol). En canvi, el 1r i el 2n curs s'imparteixen al campus de la UAB, a Bellaterra[12]. D'una altra banda, la mateixa Facultat imparteix el grau d'Infermeria, que té a Sabadell pràctiques al Parc Taulí i a un parell de centres d'atenció primària (La Serra i Merinals). Finalment, també el grau de Fisioteràpia en té al mateix Parc Taulí i al Centre de Rehabilitació del Vallès (CERVA)[13].

[10] *Font: Departament d'Educació, Estadística de l'Ensenyament, Formació Professional, curs 2020-2021.*
[11] *Font: Observatori de l'Economia Local (OEL) (2021), Informe de conjuntura, 2n semestre 2020, Ajuntament de Sabadell (Dades referides al segon semestre del 2020).*
[12] *En el curs 2020-2021, el 19 % dels estudiants de 2n (unes 65 persones) s'han assignat a la unitat docent del Parc Taulí per estudiar-hi els cursos següents. Aquest percentatge respon a la capacitat docent de cada unitat i també de cada hospital per fer-hi pràctiques (Font: "Procediment d'assignació dels estudiants a cada unitat docent hospitalària", Grau de Medicina, UAB).*
[13] *Font: Pràcticum dels Graus, Facultat de Medicina de la UAB.*

Annex 1.

Centres sanitaris públics a Sabadell

Centres del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT)[14]

Hospitals (1)

Hospital de Sabadell

Centres amb atenció continuada (2),

Atenció continuada CAP Ca n'Oriac

CUAP Sant Fèlix (CUAP, Centre d'Urgències d'Atenció Primària)

Centres amb atenció primària (15)

ASSIR Vallès Occidental Sabadell (ASSIR, Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva), Centre d'Assistència Primària (CAP) de: Ca n'Oriac, Can Rull, Centre, Concòrdia, Creu Alta, Creu de Barberà, Gràcia, La Serra, Merinals, Nord, Sant Oleguer, Sud, CUAP Sant Fèlix, Consultori local del Poble Nou

Salut mental (7)

Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA) I i II, Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ), Hospital de Salut Mental del Parc Taulí (Santa Fe), Hospital de dia d'adolescents de l'Hospital de Sabadell, Hospital de dia de salut mental de l'Hospital de Sabadell, Servei de Rehabilitació Comunitària Sabadell Antaviana

Sociosanitaris (5)

Centre Albada del Parc Taulí, Hospital de dia sociosanitari Centre Albada del Parc Taulí, PADES Cerdanyola-Ripollet-Montcada, PADES Sabadell I, PADES Sabadell II (PADES, Programa d'Atenció Domiciliària i Equips de Suport)

Farmàcies (69)

Entitats del sector públic adscrites al CatSalut amb seu a Sabadell[15]

Sabadell Gent Gran Centre de Serveis, SA (societat mercantil; forma part de o està associat a la Corporació Sanitària Parc Taulí)

Consorci Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell (consorci)

[14] *Font: Servei Català de la Salut, cercador de centres sanitaris*

[15] *Font: Entitats del sector públic adscrites al CatSalut*